

Lapvég

Deákjaim nagyon cinikusak tudnak lenni, ha akarnak. Ez persze meglehetősen komolytalan feltételes mellékmondat, a cinizmus nem jön vagy megy, nem akarom-nem akarom kérdése, a cinizmust helyzet teremti meg legtöbbször – és természetesen az aktuális szokások. Nos, ez utóbbiak közé tartozik manapság az ifjúság körében meglehetősen tartózkodóan viseltetni minden iránt, ami komoly, ami emelkedett, ami a konzervatív felnőtt világhoz tartozik.

Gunyoros kacajok terjengtek az osztályban, mikor a Walesi bárdok elemzése közben az a paráznság csúszott ki a számon, hogy hallgassák meg talán a Kaláka együttes feldolgozásában az Arany-művet. Kaláka... haha... méghogy Kaláka... haha. Azidőtájt a Szikorarobik és a Bonanzabanzájok dobogtatták meg a dobborodó ingecskék alatt az ártatlan és ostobácska szíveket. Nem nem, semmiképpen sem erőltetni azt, ami semmiképpen sem megy. Ne hallgassák meg!

Az évek jöttek-mentek, legalább kettő, emlékeiből (az ingecskék azóta lám, megnőttek) remélhetőleg nyomtalan múlt el a sok hiábavalóság és hitványság, amelyet egykor üzenetnek vagy életmegoldásnak hittek, s történt, hogy az éves „kötelező” színházlátogatást a Merlinben terveztük megesközölni egy József Attila-összeállítás megtekintésével. Némi félelem beüléskor a torokban, gyomorban, az ember mégiscsak tanár, és a Holt Költők Társasága bár szép film, valljuk be férfiasan, hiábavaló álom még ma is a magyar közoktatás kereteinek és ifjúságunk romantika-kapacitásának ismeretében. (Költészet mármint tégy csodát.) Az előadás elkezdődik, nyekerészás, röhögcsélés, tehetetlenség a sötétben, felállni, szólni, különben is nem az én ügyem, kössék le *azok* a közönséget. Azok kik pedig: a *Kaláka*, *Sebő Ferenc*, *Hobo Földes László*, *Mártha István* és a két színész: *Galkó Balázs* és *Jordán Tamás*. Jó kis csapat – nekem, de vajon jó-e a Pecsza-playback-hallópéntek-műbalhékhöz szokott tizennyolcévesek számára?

Aztán belelendülnek szemközt *azok*, ők talán jobban bíznak a tanítványaimban, mint én, valamit tudhatnak, amit én nem – kicsit el is szégyellem magamat emiatt –, és énekelnek, verset mondanak, ordítanak, poénkodnak, kikacsingatnak és befelé hallgatóznak. Aztán megtörténik, amit nem is reméltem, a diákok felizzanak, és valami megfogon – talán megerősödik – bennük arról, hogy a költészet mégiscsak több gipszkásakeverésnél. Taps és csápolásféle a végén, hátra-oldalt kinéznek, ahol a tanár úr ül, vajon nem nézi-e rossz szemmel a tombolásukat? Két ujjamat a számba dugom, hatalmasat füttyölök, ahogy gyermekkoromban szoktam, van is hatás. Összeségús, összekacsintás, hát mégiscsak történt *velünk* itt most valami? Úgy mindenkiel? Verejték és boldogság a színpadon, önmagára ismerő boldog taps szemközt. Tejfoggal kőbe? Gyermekek, harapjál, *anyagra* végre, rágógumi helyett!